Język JavaScript

programowanie "DOM-owe"

DOM – Document Object Model

Prehistoria

- ▶ "DOM Level 0"
 - reprezentacja jedynie wybranych elementów dokumentu odsyłacze, obrazki, elementy formularzy
 - dostępność
 - · obsługa za pośrednictwem JavaScript
 - Netscape 3.0+ IE 3.0+
 - powszechnie dostępna na zasadzie "wstecznej zgodności"
 - użyteczna w prostych zastosowaniach:

```
document.links[],
document.forms[],
document.images[]
```

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

DOM – Document Object Model

Historia

- ▶ **W3C** DOM (Level 1 → Level 2 → Level 3)
 - pełna reprezentacja struktury dokumentów (X|HT)ML
 - implementacje:
 - Java, Perl, PHP, Ruby, Python, C++, JavaScript, ...
 - najważniejsze możliwości
 - nawigowanie po strukturze dokumentu
 - dostęp do atrybutów, stylów i treści elementów
 - obsługa "zdarzeń"
 - obsługa w przeglądarkach "pewne problemy"
- ▶ WHATWG DOM Living Standard

http://dom.spec.whatwg.org/

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

DOM a JavaScript

Elementy DOM

- reprezentowane jako obiekty typu "Host"
- dostępne głównie w przeglądarkach
- ▷ nieliczne implementacje "zewnętrzne", np.

```
https://github.com/tmpvar/jsdom
```

przeznaczona głównie do współpracy z node. js

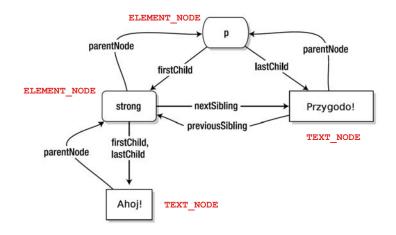
Poruszanie się po drzewie DOM

- Reprezentacja graf skierowany
 - b terminologia "genealogiczna"
 - rodzice, dzieci, rodzeństwo
 - inaczej niż w genealogii drzewo dokumentu zawsze rozpoczyna się od pojedynczego węzła – korzenia
 - połączenia pomiędzy węzłami prowadzące do:
 - potomków/dzieci
 - rodzica (dla węzłów różnych od korzenia)
 - rodzeństwa
 - każdy węzeł posiada typ

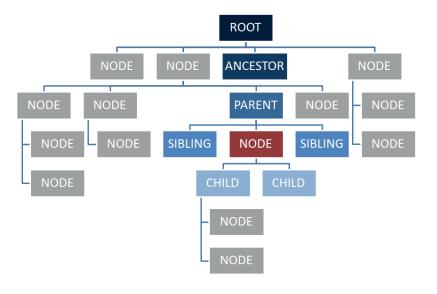
echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

Poruszanie się po drzewie DOM

Ahoj! Przygodo!

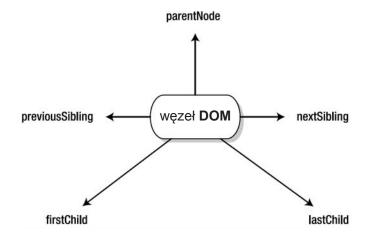
Terminologia genealogiczna

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

DOM API – podstawowe atrybuty węzłów

"Wskaźniki sąsiedztwa" (mogą mieć wartość null)

6

/

Nawigacja DOM-owa

- docieramy do korzenia dokumentu
 - document.documentElement
- prosty przykład

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

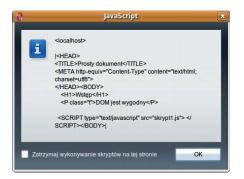
Nawigacja DOM-owa

próbujemy dotrzeć do nagłówka h1

```
(function () {
  var elem = document.documentElement.lastChild.firstChild;
  alert('|' + elem.innerHTML + '|');
}());
```

Nawigacja DOM-owa - przykład

• Rezultat zadziałania skryptu skrypt1.js (Opera)

dla innych przeglądarek efekt jest analogiczny

Nawigacja DOM-owa – wyniki testu

Podsumowanie

- Internet Explorer jako jedyny sobie "poradził" (sic!)
- pozostałe przeglądarki zachowały się "dziwnie"

Wyjaśnienie

- "pozostałe" przeglądarki stosują reprezentację DOM zgodną z zasadami XML-a zachowując "białe znaki" jako elementy tekstowe (tam, gdzie XML na to pozwala)
- ▷ Internet Explorer radośnie je pomija :)
- · Houston, we've got a problem...

echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

Problem białych znaków – podejście 1

• Możemy napisać funkcję "czyszczącą" białe znaki:

```
/*jshint browser: true */
var cleanWhitespace;
cleanWhitespace = function (elem) {
    elem = elem || document;
    var cur = elem.firstChild;
    while (cur !== null) {
        if (cur.nodeType === 3 && !/\s/.test(cur.nodeValue)) {
            elem.removeChild(cur);
        } else if (cur.nodeType === 1) {
            cleanWhitespace(cur);
        }
        cur = cur.nextSibling;
    }
};
```

"Białe znaki" w DOM-u

Drzewo DOM z reprezentacją "białych znaków"

Technologie sieci Web – programowanie DOM-owe

Nawigacja DOM-owa – testujemy ponownie

Internet Explorer

Google Chrome

Opera

Firefox

Problem białych znaków

- Dyskusja rozwiązania z cleanWhitespace
 - ▷ plusy
 - działa zarówno dla Internet Explorera, jak i dla "pozostałych" przeglądarek
 - ▶ minusy
 - rozwiązanie "siłowe", wymagające przejrzenia całego drzewa dokumentu
 - w przypadku jakichkolwiek zmian w drzewie musimy ponownie wywołać funkcję cleanWhitespace, na tej części drzewa, która uległa zmianie

17

echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

Problem białych znaków – podejście 2

- Idea: zestaw funkcji do sensownego podróżowania po drzewie DOM
 - skorzystamy z atrybutów DOM API:
 - firstChild, lastChild, parentNode, nextSibling, previousSibling
 - zdefiniujemy funkcje:
 - first, last, parent, next, Oraz prev

"pomijające zbędne białe znaki", a ściślej – służące do poruszania się w drzewie DOM pomiędzy węzłami typu element (z pominięciem innych typów węzłów, w tym węzłów tekstowych)

Typy węzłów w drzewie DOM

- cleanWhitespace wykorzystuje typy węzłów
- Najczęściej wykorzystywane typy

• Przeglądarki inne niż IE (oraz IE9+) oferują stałe

```
    ► ELEMENT_NODE
    ► TEXT_NODE
    ► DOCUMENT_NODE
    ► plus 9 innych ...
```

18

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-owe'

Problem białych znaków – podejście 2

```
/*jshint browser: true */
var next, prev, first, last, paren;

next = function (elem) {
    do {
        elem = elem.nextSibling;
    } while (elem && elem.nodeType !== 1);
    return elem;
};

prev = function (elem) {
    do {
        elem = elem.previousSibling;
    } while (elem && elem.nodeType !== 1);
    return elem;
};
```

Problem białych znaków – podejście 2

```
first = function (elem) {
    elem = elem.firstChild;
    return elem && elem.nodeType !== 1 ? next(elem) : elem;
};

last = function (elem) {
    elem = elem.lastChild;
    return elem && elem.nodeType !== 1 ? prev(elem) : elem;
};

paren = function (elem, num) {
    var i;
    num = num || 1;
    for (i = 0; i < num; i += 1) {
        if (elem !== null) {
            elem = elem.parentNode;
        }
    }
    return elem;
};</pre>
```

echnologie sieci Weh – programowanie DOM-owe"

Nawigacja DOM-owa – podejście 2

Internet Explorer

Google Chrome

Opera

Firefox

Nawigacja DOM-owa

próbujemy dotrzeć do nagłówka h1

Technologie sieci Web - programowanie DOM-owe

Ulepszamy Podejście 2

7amiast

```
first(last(document.documentElement)).[...]
```

znacznie bardziej "obiektowo" byłoby pisać:

```
document.documentElement.last().first().[...]
```

wystarczy do prototypu obiektu **HTMLElement** dodać odpowiednie metody, np.

```
1. HTMLElement.prototype.next = function() {
2.     var elem = this;
3.     do {
4.         elem = elem.nextSibling;
5.     } while ( elem && elem.nodeType !== 1 );
6.     return elem;
7. };
```

23

"Drobny problem" ...

- Możliwość modyfikowania prototypu HTMLElement udostępniają jedynie "pozostałe przeglądarki"
 - Firefox, Google Chrome, Safari, Opera ...
- Możliwe (częściowe) rozwiązanie
 - użyć narzędzia, które "symuluje" HTMLElement w przeglądarce Internet Explorer
 - jedna z dostępnych implementacji:
 - Element Prototype Extension
 - http://www.jslab.dk/epe.introduction.php
- Uwaga! Problem z HTMLElement w IE to dopiero "wierzchołek góry lodowej"...

25

echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

Przykłady

```
/*jshint browser: true */
         var tags, hasClass;
         // Szukamy w dokumencie elementów rodzaju type
         tags = function (type, ctxt) {
             return (ctxt || document).getElementsByTagName(type);
         // Wyszukujemy elementy należące do podanej klasy CSS
         hasClass = function (name, type) {
             var found = [],
                 re = new RegExp("(^{(\)})" + name + "(^{(\)})"),
Dynamicznie
                 e = document.getElementsByTagName(type | "*"),
tworzone
             for (j = 0; j < e.length; j += 1) {
wyrażenie
                 if (re.test(e[j].className)) {
regularne
                     found.push(e[j]);
             return found;
```

Podstawowe metody DOM API

Najczęściej wykorzystywane metody DOM API to

```
p getElementsByTagName( el )
```

- znajduje w dokumencie wszystkie elementy "el"
- przykład: getElementsByTagName('p') wyszukuje w dokumencie wszystkie akapity
- wynik wywołania jest "prawie tablicą" nie można na nim wykonywać pewnych operacji tablicowych, jak push (), pop (), shift(), ...
- p getElementById(id)
 - znajduje w dokumencie element o identyfikatorze "id"

echnologie sieci Weh – programowanie DOM-owe

hasClass – przykład wykorzystania

```
<html>
  <head>
                                                              munikat ze strony sieci Web
    <meta charset="utf-8">
    <title>Prosty dokument</title>
    <script src="hasClass.js" type="text/javascript"></script>
  <body>
    <h1 class="abc test">Wstep</h1>
                                                                    OK
    Dom jest wygodny bo jest:
     class="test">rozpowszechniony
     dobrze znany
     class="test">niezbyt rozbudowany
                                                                [Aplikacja JavaScript]
    </111>
                                                                4 elements found
    <script src="skrypt.js" type="text/javascript"></script>
                                                                elems[0]=H1
elems[1]=P
  </body>
</html>
                                                                 elems[2]=LI
                                                                 elems[3]=LI
/*jshint browser: true, devel: true */
/*globals hasClass: false */
(function () {
    var elems = hasClass('test'),
     res = elems.reduce(function (prev, curr, idx) {
         return prev + '\nelems[' + idx + ']=' + curr.nodeName;
    alert(elems.length + 'elems found' + res);
}());
```

Jak zrobić coś "po utworzeniu DOM"?

Podstawowe możliwości

- czekamy, aż załaduje się cała strona korzystamy z mechanizmu "onload" obiektu "window"
 - niepotrzebnie czekamy np. na obrazki
- używamy atrybutów zdarzeń języka (X)HTML i przypisujemy im jako wartości kod JavaScript
 - potencjalnie dostępny jest jedynie fragment drzewa DOM
 - mieszanie kodu (X)HTML i JavaScript nie jest wskazane
- polecenia ładowania skryptów JavaScript umieszczamy "w odpowiednich miejscach" kodu strony
 - ograniczenia/wady podobne jak wyżej

29

"echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe

Jak zrobić coś "po utworzeniu DOM"?

funkcja domReady (f)

```
/*jshint browser: true */
var addEvent, isDomReady, domReady;

domReady = function domReady(f) {
    if (domReady.done) {
        return f();
    }
    if (domReady.timer !== undefined) {
        domReady.callbacks.push(f);
    } else {
        addEvent(window, "load", isDomReady);
        domReady.callbacks = [f];
        domReady.timer = setInterval(isDomReady, 13);
    }
};
```

Jak zrobić coś "po utworzeniu DOM"?

- Rozwiązanie "bardziej inteligentne"
 - przygotowujemy listę czynności do wykonania
 - czekamy aż dostępne będą ważne elementy struktury drzewa DOM:
 - objekt document
 - standardowe metody
 - document.getElementsByTagName
 - document.getElementById
 - element document.body
 - do zorganizowania "czekania" używamy standardowej funkcji setInterval (fun, time_int) pozwalającej na opóźnione wywołanie funkcji

30

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-ow

Jak zrobić coś "po utworzeniu DOM" c.d.

• funkcja isDOMReady()

Jak zrobić coś "po utworzeniu DOM" c.d.

• funkcja pomocnicza addEvent (obj, type, fn)

```
addEvent = function addEvent(obj, type, fn) {
    if (obj.addEventListener) {
        obj.addEventListener(type, fn, false);
    } else if (obj.attachEvent) {
        obj["e" + type + fn] = fn;
        obj[type + fn] = function () {
            obj["e" + type + fn](window.event);
        };
        obj.attachEvent("on" + type, obj[type + fn]);
    }
};
```

33

DOM API

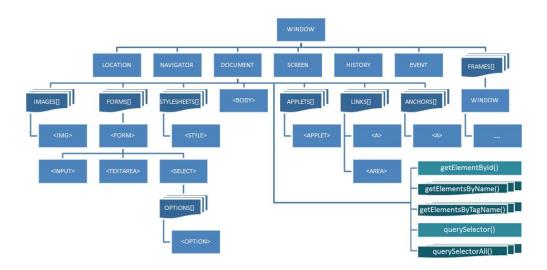
"operacje na drzewie dokumentu"

domReady – przykład zastosowania

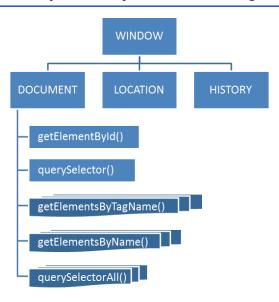
```
<html>
                                                                   omunikat ze strony sieci Web 🛭 🛭
  <head>
    <meta charset="utf-8">
    <title>Prosty dokument</title>
    <script src="hasClass.js" type="text/javascript"></script>
   <script src="domReady.js" type="text/javascript"></script>
<script src="skrypt2.js" type="text/javascript"></script></script></script></script></script>
                                                                        OK
  </head>
  <body>
    <h1 class="abc test">Wstep</h1>
    Dom jest wygodny bo jest:
    <111>
                                                                     [Aplikacja JavaScript] X
      class="test">rozpowszechniony
      dobrze znany
                                                                      elems[0]=H1
elems[1]=P
      class="test">niezbyt rozbudowany
    </body>
                                                                      elems[3]=LI
</html>
                                                                                ∠ ок
/*jshint browser: true, devel: true */
/*globals hasClass: false */
domReady(function () {
     var elems = hasClass('test'),
     res = elems.reduce(function (prev, curr, idx) {
          return prev + '\nelems[' + idx + ']=' + curr.nodeName;
     alert(elems.length + 'elems found' + res);
});
```

Technologie sieci Weh – programowanie DOM-owe'

Uproszczona struktura DOM API

Najważniejsze elementy

37

DOM – Document Object Model

Manipulowanie atrybutami

```
▷ getAttribute (nazwa)
▷ setAttribute (nazwa, wartość)
▷ removeAttribute (nazwa)
```

Tworzenie nowych węzłów

```
b document.createElement(...)
```

document.createTextNode(...)

DOM – Document Object Model

Manipulowanie węzłami

```
    appendChild(nowy)
    - dodanie elementu na koniec listy childNodes

    insertBefore(nowy, nast)
    - nast === null: na końcu childNodes
    - nast === w.firstChild: na początku childNodes

    replaceChild(nowy, stary)
    - zastąpienie elementu

    removeChild(wezeł)
    - usunięcie elementu

    cloneNode(głebokie?), normalize()
```

3.8

DOM – Document Object Model

• Styl elementu

```
    P el.style.nazwaCechy
    P nazwy cech CSS
    CSS: nazwa-pewnej-cechy
    DOM: nazwaPewnejCechy
    - wyjątek: float → cssFloat (styleFloat w IE8-)
```

DOM – Document Object Model

- Wyławianie elementów z użyciem selektorów
 - document.querySelector(selektor)
 - zwraca pierwszy węzeł pasujący do selektora
 - lub null gdy takiego nie ma
 - document.guerySelectorAll(selektor)
 - zwraca listę wszystkich węzłów pasujących do selektora
 - dostępność: IE8+ i "pozostałe przeglądarki"

41

DOM – Document Object Model

• Trawersowanie dokumentu - NodeIterator

```
    createNodeIterator(root, wts, filt)
    - root : wezeł początkowy
    - wts : "maska bitowa" typów wezłów, np.
        NodeFilter.SHOW_ELEMENT | NodeFilter.SHOW_TEXT
    - filt : funkcja "filtrująca wezły"

    zwraca obiekt typu NodeIterator
    - nextNode()
    - previousNode()
    - ...

    dostępność: IE9+ i "pozostałe przeglądarki"
```

DOM – Document Object Model

- Proste trawersowanie drzewa dokumentu
 - ▷ childElementCount
 - zwraca liczbę elementów potomnych (bez elementów tekstowych i komentarzy)
 - ▷ (first|last) ElementChild
 - zwraca pierwszy/ostatni element potomny
 - ▷ (previous | next) ElementSibling
 - zwraca poprzedni/kolejny element potomny
 - dostępność: IE9+ i "pozostałe przeglądarki"

DOM – Document Object Model

• NodeIterator - prosty przykład wykorzystania

DOM – Document Object Model

• Trawersowanie dokumentu - TreeWalker

```
createTreeWalker(root, wts, filt)
- parametry - jak dla NodeIterator

> ZwraCa obiekt typu TreeWalker
- nextNode(), previousNode()
- parentNode()
- firstChild()
- lastChild()
- previousSibling()
- nextSibling()
```

dostępność: IE9+ i "pozostałe przeglądarki"

DOM API a biblioteki JavaScript

- Używanie "gołego" DOM API jest wciąż stosunkowo uciążliwe (choć "idzie ku lepszemu")
 - błędy/różnice w implementacjach standardu API w obecnie używanych przeglądarkach
 - konieczność śledzenia rozwoju przeglądarek
- Efektywniejszym rozwiązaniem jest wykorzystanie jednej z wielu dostępnych bibliotek JavaScript
 - ukrywają różnice pomiędzy przeglądarkami
 - oferują często znacznie bardziej koherentne API niż oryginalny DOM

Problemy z DOM API

 Niemal dla każdej metody DOM API istnieje jakaś wersja przeglądarki (IE), w której metoda ta jest błędnie lub "niestandardowo" zaimplementowana

• getElementsByTagName (name)

- ▷ dla "*" nie zwraca żadnych elementów w IE 5.5
- ▷ dla "*" nie zwraca elementów <object> w IE 7
- ▷ IE: atrybut length wyniku zostaje zamazany jeśli wśród znalezionych znajduje się element o id "length" (sic!)

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-ow

Biblioteki i nawigowanie DOMowe

- Biblioteka cssQuery
 - modularna struktura i wsparcie dla wszystkich współczesnych przeglądarek
 - ▷ obsługa selektorów CSS 1-3

46

Biblioteki i nawigowanie DOMowe

- Biblioteka jQuery
 - wsparcie dla wszystkich współczesnych przeglądarek
 - obsługa selektorów CSS 1-3 oraz podzbioru XPath

```
01. // Znajduje wszystkie elementy <div> posiadające klasę
02. // "links" oraz element  wewnątrz
03. $("div.links[p]")
04.
05. // Znajduje wszystkich potomków elementów  lub <div>
06. $("p,div").find("*")
07.
08. // Znajduje co drugi odsyłacz wskazujący na Google
09. $("a[@href*='google.com']:even")
10.
11. // Dodaje ramkę wszystkim odsyłaczom do Google
12. $("a[@href*='google.com']").css("border","lpx dashed red");
```

49

echnologie sieci Web – programowanie "DOM-owe"

Struktura strony a szybkość jej ładowania

Cuzillion

http://stevesouders.com/cuzillion/

- przydatne narzędzie do eksperymentów
- przykładowy układ:
 - http://stevesouders.com/cuzillion/?ex=10008

YSlow

http://developer.yahoo.com/yslow

Biblioteki i nawigowanie DOMowe

- Biblioteka YUI Selector Utility (Yahoo)
 - wsparcie dla wszystkich współczesnych przeglądarek
 - obsługa selektorów CSS 1-3
 - jeden z modułów cenionej za swoją wysoką jakość biblioteki YUI

```
01. // Poczynając od pierwszego  wewnątrz elementu
02. // o id = "nav" znajduje wszystkie , które nie
03. // należą do klasy "selected"
04. Selector.query("#nav ul:first-of-type > li:not(.selected)");
05.
06. // Poczynając od pierwszego  wewnątrz elementu
07. // o id = "nav" znajduje pierwszy  należący do
08. // klasy "selected"
09. Selector.query("ul:first-of-type > li.selected", "nav", true);
10.
11. // Dodaje klasę "odd" wszystkim nieparzystym wierszom
12. // elementu o id = "data"
13. Dom.addClass(Selector.query("#data tr:nth-child(odd)"), "odd");
```

,

Technologie sieci Web – programowanie "DOM-ow

DOM – dalsze informacje

http://www.w3schools.com/jsref/

Język JavaScript

"DOM – obsługa zdarzeń"

Asynchroniczna obsługa zdarzeń

- · Schemat "obsługi" zdarzenia
 - przygotowanie kodu "procedury obsługi"
 - procedury obsługi zdarzenia

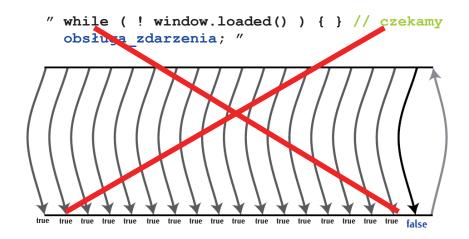
```
/*jshint browser: true */
// definiujemy "procedure obsługi" zdarzenia
var loaded = function () {
    document.getElementById('body').style.border = 'lpx solid';
};

// Rejestrujemy procedure przypisując ją do zdarzenia
// załadowania strony do okna przeglądarki
window.onload = loaded;
```

 Ilekroć dane zdarzenie zajdzie wykonana zostanie procedura jego obsługi

JavaScript – brak obsługi wątków

JavaScript nie działa wielowątkowo

54

Asynchroniczna obsługa zdarzeń

Każde zdarzenie ma dwie fazy

```
Przechwytywanie Propagacja

<br/>
<b
```

Prosty przykład

```
domReady(function () {
   var li = document.getElementsByTagName("li");
   Array.prototype.forEach.call(li, function (el) {
        el.onmouseover = function () {
            this.style.backgroundColor = 'blue';
        };
        el.onmouseout = function () {
            this.style.backgroundColor = 'white';
        };
    });
});
```

- Przykład ciągu zdarzeń dla zawierającego <a>:

 - mouseout: mysz wędruje nad <a> "opuszczając"
- ▷ <a> mouseover: mysz najeżdża na <a> zmiana koloru tła <1i> na niebieski
- Użyta powyżej, tradycyjna metoda przypisywania obsługi zdarzeń przez atrybutu "on<zdarzenie>" obsługuje jedynie fazę propagacji

57

Ważniejsze klasy zdarzeń w DOM

- zdarzenia "myszowe"
 - ▷ mouseover, mouseout, mouseup, click, ...
- zdarzenia "klawiaturowe"
 - keyup, keydown, keypress
- zdarzenie "interfejsowe"
 - ▷ focus, blur
- zdarzenia "formularzowe"
 - ▷ submit, change, select, reset
- zdarzenia ładowania dokumentu
 - ▷ load, unload, beforeunload, ...

Prosty przykład poprawiony

```
/*jshint browser: true */
/*global domReady: false */
domReady(function () {
    var li = document.getElementsByTagName('li'),
        toBlue = function () {
        this.style.backgroundColor = 'blue';
    },
    toWhite = function () {
        this.style.backgroundColor = 'white';
    };

Array.prototype.forEach.call(li, function (el) {
        el.onmouseover = toBlue;
        el.onmouseout = toWhite;
    });
});
```

58